

בס"ד

להכרית זרעו של עמלק ולבנות בית-הבחירה לפרשת תרומה וחודש אדר (ע"פ שעורו של הרב מרדכי אלון)

ואז נחשבו גאולים, ולכן נשלם הספר הזה בהשלימו ענין המשכן ובהיות כבוד ה' מלא אותו תמיד."

7. שמות מ' לד-לו

"ויכס הענן את אהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן. ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן. ובהעלות הענן מעל המשכן יסעו בני ישראל בכל מסעיהם."

8. ספורנו

"**ובהעלות הענן** - וכל כך היתה שריית השכינה קבע במשכן, שלא היה מסתלק כלל משם עד שהיו ישראל צריכים לנסוע, וזה לא היה בשילה ולא בבית ראשון ולא בבית שני (בכל אלה לא זכינו לכזאת השראת שכינה כמו שזכינו לה במשכן), אבל יותר מזה יהיה בבית שלישי יבנה ויכונן במהרה בימינו, כאמרו: 'ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה (זכריה, ב, ט)".

9. ויקרא כ"ו יא-יג

"... ונתתי משכני בתוכם ולא תגעל נפשי אתכם, והתהלכת בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם. אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהיות להם עבדים ואשבור מוטות עולכם ואולץ אתכם קוממיות."

10. ספורנו

" ונתתי משכני בתוכם' - תשרה שכינתי בתוכם בכל מקום שתהיו. " ענין המתהלך הוא - ההולך אנה ואנה לא אל מקום אחד בלבד..."

11. בראשית ג' ח'

"וישמעו את קול ה' א-לקים מתהלך בגן לרוח היום..."

12. המשך הספורנו

"...אמר אם כן: 'אתהלך בתוכם', כי לא אל מקום אחד בלבד ירד שפע הכבוד, כמו שהיה במשכן ובמקדש, כאמרו: 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם'. כלומר - בזה האופן ובאותו המקום בלבד אשכון בתוכם, וביאר זה באמרו: 'אשר אועד לך שמה', 'ונועדתי שמה לבני ישראל', אבל (לעת"ל): 'אתהלך בתוכם' - ויראה כבודי בכל מקום שתהיו שם. כי אמנם, בכל מקום שיהיו שם צדיקי הדור, הוא 'קדוש משכני עליון' (תהלים מו, ה) שבו תשלם כוונתו, כאמרו: 'השמים כסאי, והארץ הדום רגלי... ואל זה אביט, אל עני ונכה רוח, וחרד על דברי' (ישעיה סו, א-ב)..."

1. הרמב"ם ב הלכות מלכים א, א

"שלש מצוות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ: למנות להם מלך, שנאמר: 'שום תשים עליך מלך'. ולהכרית זרעו של עמלק, שנאמר: 'תמחה את זכר עמלק', ולבנות בית הבחירה, שנאמר: 'לשכנו תדרשו ובאת שמה' (דברים י"ב, ה)".

2. שמות כ"ט, מג-מו

"ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבדי. וקדשתי את אהל מועד ואת המזבח ואת אהרן ואת בניו אקדש לכהן לי. ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלקים. וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ה'".

3. אבן עזרא

" וי'דעו' - הטעם: אז ידעו כי לא הוצאתי אותם ממצרים רק (=אלא) בעבור שיעשו לי משכן ושכנתי בתוכם, וזהו: 'תעבדון את האלקים על ההר הזה' (ג, יב) "

4. שמות ט"ו י"ז

"ותביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת ה', מקדש ה' כוננו ידיך".

5. פסיקתא רבתי, יח:

"אמר רבי יהושע בן לוי: תנאים עשה הקב"ה עם ישראל עד שהם במצרים (=כל עוד היו במצרים), שאינו מוציא משם אלא על מנת שיעשו לו משכן וישרה שכינתו בהם, כמה שכתוב: 'וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לשכני בתוכם'. וכיון שהוקם המשכן וירדה השכינה, ושרתה בתוכם, באותה שעה נתקיימו כל אותם התנאים..."

6. הקדמת הרמב"ן לספר שמות

"...ונתיחד ספר ואלה שמות בענין הגלות הראשון הנגזר בפירוש, ובגאולה ממנו (= ענין הגלות והגאולה של ספר שמות כבר נאמר במפורש בספר בראשית - 'גר יהיה זרעך בארץ לא להם... ואחרי כן יצאו ברכוש גדול'), ולכן חזר והתחיל בשמות יורדי מצרים ומספרם אף על פי שכבר נכתב זה. בעבור כי ירידתם שם הוא ראשית הגלות כי מאז הוחלל... והנה הגלות איננו נשלם עד יום שובם אל מקומם ואל מעלת אבותם ישובו.

...וכשיצאו ממצרים אף על פי שיצאו מבית עבדים עדיין יחשבו גולים, כי היו בארץ לא להם נבוכים במדבר, וכשבאו אל הר סיני ועשו המשכן ושב הקדוש ברוך הוא והשרה שכינתו ביניהם אז שבו אל מעלת אבותם שהיה סוד אלוה עלי אהליהם. והם הם המרכבה (= הם המרכבה לשכינה)

23. שמואל א' ט"ו כ"ט

וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם.

24. המשך המהר"ל

"...וכאשר הפיל המן גורלות כדי לדעת איזה זמן שהוא סוף ישראל, ונפל באדר, אז שמח, כי בזה הזמן מת משה שהוא רבן של ישראל והוא נחשב צורת כל ישראל (לכל דבר בעולם יש חומר וצורה. הצורה זה התוכן הפנימי ומשה הוא צורת כל ישראל) ולפיכך חשב כי יש כאן העדר כל ישראל כאשר ראה שמשו רבנו עליו השלום מת בזה החודש... "

"...ולא ידע כי ב- ז' באדר נולד גם כן. ופרוש זה: כי הדבר שהוא שלם, התחלתו וסופו מתחברים באחד, כמו שתראה בכדור שהוא שלם, שמתחבר סופו אל תחילתו והוא השלמה לגמרי. ולכך אמר משה מלאו ימי בן מאה ועשרים שנה אני היום, כי היה שנותיו שלמים, מלאים... "

"אין לומר כי הסוף שלו הוא מורה על ההעדר והחיסרון... רק (=אלא) השלמה, ולא שייך בזה סוף, לכך מורה כי הושלם - וכל אשר הושלם הוא אל ה' יתברך אשר מאתו נברא."

25. אסתר ה' ח'

(ה) אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי יבוא המלך והמן אל המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך.

26. ילקוט שמעוני תתנ"ו

"ומחר אעשה כדבר המלך' - מה ראתה (אסתר) לומר 'מחר' ? - אלא שכל זרעה של עמלק למוזים ליפול 'למחר', וכן הוא אומר: 'מחר אנכי נצב על ראש הגבעה'."

27. שמות י"ז

"והיה כאשר ירים משה ידו - וגבר ישראל, וכאשר יניח ידו - וגבר עמלק."

28. אסתר ח' י"ז

"ובכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע שמחה וששון ליהודים, משתה ויום טוב ורבים מעמי הארץ מתייהדים כי נפל פחד היהודים עליהם."

29. השפת אמת

"ורבים מעמי הארץ מתייהדים כי נפל פחד היהודים עליהם - ולכאורה קשה, כי לא באו בני ישראל להלחם רק עם הקמים עליהם לרעה, ומה פחד היה להם להתגייר על ידי זה?... "

"...ויתכן לפרש כי 'עליהם' חוזר על העמלקיים, כת המן הרשע, שהם מכסים את הפנים ולכן הם מונעים לבני עולם להתגייר ולכנוס תחת כנפי השכינה."

30. רש"י על שמות י"ז י"ט

"יכי יד על פס יהי' - ידו של הקדוש-ברוך-הוא הורמה לישבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק - עולמית. ומהו 'פס' ולא נאמר - 'פסא' ? ואף השם (=י-ה) נחלק לחציו ? - נשבע הקדוש-ברוך-הוא שאין שמו שָלֵם ואין פְסָאו שלם עד שימָחָה שמו של עמלק כולו. וכשימחה שמו, יהיה השם שלם והפְסָא שָלֵם..."

"והייתי לכם לאלקים' - אהיה לאלקים מיוחד לכם, לא יהיה לכם אלקים ומנהיג זולתי, ובכן יהיה נצחיות מציאותכם ממני בלתי אמצעי וכמו שהוא לשאר הנבדלים הנצחיים..."

"...בהיותכם אז בצלמי כדמותי, כמו שהיתה הכוונה בבריאת האדם ובמתן תורה, ולזה אמר: 'ולקחתי אתכם לי לעם, והייתי לכם לאלקים'. כי אמנם במתן תורה לולי השחיתו היתה הכוונה לשום אותם במעלת ימות המשיח ועולם הבא שיעד בזאת הפרשה (בחוקותי) בלי ספק."

13. שמות ט"ו ב'

"...זה אלי ואנוהו אלקי אבי וארממנהו."

14. רש"י

"יזה אלי' - בכבודו נגלה עליהם והיו מראין אותו באצבע, ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים."

15. שמות י"ז ח'

"ויבא עמלק וילחם עם ישראל בריפדים."

16. דברים כ"ה יז-יט

"יזכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים. והיה בהניח ה' אלקיך לך מכל איבך מסביב בארץ אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח."

17. רש"י

"אשר קרך בדרך' - לשון מקרה. דבר אחר: לשון קרי וטומאה... דבר אחר: לשון קור וחום, צננך והפשירך מרתיחתך..."

18. עזרא ד' ו'

"ובמלכות אחשורוש (הוא בנו, או בן בנו של כורש), בתחלת מלכותו, כתבו שטנה על יושבי יהודה וירושלם."

19. רש"י אסתר ט' י'

"ראיתי ביסדר עולם' - אלו עשרה שכתבו שטנה על יהודה וירושלים, כמה שכתוב בספר עזרא: 'ובמלכות אחשורוש בתחלת מלכותו כתבו שטנה על יושבי יהודה וירושלים'. ומה היא השטנה ? - לבטל העולים מן הגולה בימי כורש."

20. אסתר רבה ח' ה'

"ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו' - אמר להתך, לך אמור לה: בן בנו של 'קרהו' בא עליכם, הדא הוא דכתיב: 'אשר קרך בדרך'."

21. מסכת מגילה י"ג:

"הפיל פור הוא הגורל' - תנא, כיון שנפל פור בחודש אדר, שמח שמחה גדולה, אמר: נפל לי פור בירח שמת בו משה, ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד."

22. המהר"ל מפראג

"פרוש - כי לכל דבר יש זמן מוגבל וכאשר הפיל המן גורלות לדעת איזה זמן שהוא סוף ישראל ונפל באדר, אז שמח..."